

Nieuwsbrief Samenwerkingsverband Exmoorpony april 2012

Belfeld, 25 april 2012

Beste leden,

In deze nieuwsbrief aandacht voor een recente bestuurswijziging, voor het stamboek en voor de manier waarop men in een grotere groep Exmoorpony's een veulen bij zijn moeder kan registreren. Daarnaast willen we met meer mensen aan de slag om Exmoors te keuren en is er stukje over het geplande DNA onderzoek naar onze fokhengsten. Verder is er een reisverslag van Jaap Mekel en Hans Hovens naar Haustierpark Lelkendorf, waar men naast Exmoorpony's nog veel andere bijzondere rassen heeft. Natuurlijk is er ook weer een mooie foto in de rubriek 'De foto' en doen we een oproep voor vrijwilligers en donateurs. We eindigen de nieuwsbrief met het financieel jaaroverzicht.

Bestuurswijziging

Bestuurslid Ronald Goderie heeft in december 2011 zijn plaats afgestaan aan Henri Kerkdijk. Omdat Henri net als Ronald werkzaam is bij Taurus Vee, blijft deze organisatie vertegenwoordigd in het bestuur van onze stichting. Henri heeft zich al langere tijd ingezet als wetenschappelijk medewerker van het samenwerkingsverband en zal, naast zijn nieuwe functie als bestuurslid, ook deze rol blijven vervullen.

Henri Kerkdijk

Stamboek vereenvoudigd

Omdat er nu veel gegevens in het stamboek staan die weinig informatie geven en lastig zijn bij te houden, is besloten het stamboek te vereenvoudigen. Zo zijn vrijwel alle Exmoorpony's bruin, voor de enkele die (bijna) zwart is van kleur kan dit ook onder 'opmerkingen' worden vermeld. Het levensnummer en de persoonlijke code zijn eveneens overbodig, omdat elke Exmoor een uniek chipnummer krijgt als deze moet worden vervoerd.

Het stamboek zal vanaf heden bestaan uit de volgende gegevens: Eigenaar, huidig terrein, naam, geslacht, geboortedatum, geboorteterrein, fokker, chipnummer, vader, moeder, aankoopdatum en eventuele opmerkingen (b.v. wit haar, ziekten etc.).

Veel leden blijken het stamboek en de oude nieuwsbrieven nooit in te kijken, omdat ze de gebruikersnaam en inlogcode zijn vergeten. Voor hen leggen we dat hier nogmaals uit. U kunt inloggen door op onze site (www.exmoorpony.nl) naar de link Stamboek te gaan en onderaan de pagina op het woord **hier** te klikken. Vervolgens wordt gevraagd om een gebruikersnaam en password.

Dat zijn:

Gebruikersnaam: <username>

Password: <password>

Wie hoort bij wie (door Jaap Mekel)

Om inteelt te voorkomen is het belangrijk van elke Exmoorpony te weten wie de ouders zijn. Een makkelijke manier is via DNA tests, maar die zijn kostbaar. Vaak loopt er maar 1 hengst die kan dekken in een terrein. Zodoende is de vader meestal wel bekend. Wanneer er meerdere dekrijpe hengsten aanwezig zijn, zijn DNA tests de enige manier om absolute zekerheid omtrent de vader te verkrijgen.

Twee veulens bij één merrie, alleen haar eigen veulen laat ze drinken

In het veld is lang na de geboorte met grote zekerheid te zien wie de moeder is. Het veulen drinkt meestal immers bij de moeder. Op het moment dat de dieren gevangen zijn om bijvoorbeeld te chippen, doet zo'n veulen dat echter vaak niet. Aangezien Exmoors vaak slecht individueel te herkennen zijn, heb je aan de gegevens van eerder in het veld niet veel.

Wij passen twee verschillende manieren toe om dit op te lossen. De basis van beide methoden is dat de dieren individueel herkenbaar zijn. Dit doen we vaak met verf uit spuitbussen. Je kunt dan variëren in kleur, vorm en locatie van merken; het ene dier op de schouder, het

andere op de rug, op de heup etc. Bij deze merken moet je dan noteren welk chipnummer bij welk dier en bij welk merk hoort, zowel van de merries als van de veulens. Als de dieren weer losgelaten worden, kan je gaan kijken welke dieren bij elkaar horen en dat noteren.

Wanneer het niet de bedoeling is dat de dieren losgelaten worden kan je een andere, minder zekere methode, toepassen. Mooi zou zijn om merries en veulens enkele uren in de kraal te scheiden, zodat het verlangen naar elkaar groeit. Door na enige tijd een veulen bij de merries te laten, zullen moeder en veulen elkaar opzoeken. Als dat duidelijk is kan het volgende veulen erbij etc. Wanneer die tijd er niet is moet je zonder separatie, na het merken, uit het gedrang zien op te maken wie bij wie hoort. Deze laatste methode geeft ons vaak een wat minder zeker gevoel. Desondanks is gebleken dat we het op deze manier bijna altijd bij het rechte eind hadden. De veulens lopen in de kraal vaak met hun moeder mee omdat ze steun zoeken bij hun moeder.

Keuringen

Alle Exmoorpony's die in het stamboek van de Exmoor Pony Society (EPS) zijn ingeschreven, zijn als veulen door een inspecteur geïnspecteerd (dit heet de zogenaamde veuleninspectie). Daarnaast zijn alle bij de EPS geregistreerde fokhengsten op latere leeftijd gekeurd. Om een serieuze partner te blijven voor de EPS en voor onze Duitse zustervereniging, de Duitse Verein Exmoor Pony E.V., is het noodzakelijk dat ook wij al onze dieren keuren.

Als Samenwerkingsverband Exmoorpony streven we er naar om de Europese oerpony en haar wilde eigenschappen te behouden. Dit doen we ondermeer door bij het selecteren van fokdieren te letten op morfologische kenmerken die meespelen bij natuurlijke selectie. Een verschil met onze buitenlandse zusterorganisaties is, dat wij dieren met ziekten als staart- en maneneczeem zo veel mogelijk uitsluiten voor de fok. In de vrije natuur zou dit immers een zeer groot nadeel zijn. Op het gebied van de rasbeschrijving zijn onze zusterorganisaties weer strenger: bij hen worden alle dieren die niet aan de rasbeschrijving voldoen uitgesloten voor het stamboek. In de laatste bestuursvergadering is besloten dat wij op dit punt ten aanzien van witte haren wat soepeler willen zijn. Witte haren op bijvoorbeeld het voorhoofd of in de staart blijven weliswaar een ongewenst kenmerk (het duidt immers op de invloed van andere paardenrassen), maar is geen keihard criterium meer waarop een Exmoor voor ons stamboek moet worden afgekeurd. De aanwezigheid van witte haren dient wel in het stamboek te worden vermeld (onder de rubriek opmerkingen).

In de laatste bestuursvergadering is daarnaast besloten dat elke Exmoorpony minstens eenmaal in zijn leven moet zijn gekeurd. Dit is een lastige zaak omdat alleen Jaap Mekel en Hans Hovens gedurende twee weken een beoordelingscursus bij de Exmoor Pony Society volgden. We willen daarom zo veel mogelijk leden leren hoe ze zelf het exterieur van een Exmoorpony kunnen beoordelen. Daartoe willen Jaap Mekel en Hans Hovens zo veel mogelijk geïnteresseerden opleiden tot inspecteur. Vooral voor leden met grotere aantallen Exmoorpony's is het zinvol enkele medewerkers op te laten leiden tot inspecteur. Wanneer Hans en Jaap iemand in staat achten een inspectie te verrichten, dan wordt hij/zij benoemd tot inspecteur en is hij/zij bevoegd om binnen het samenwerkingsverband inspecties te verrichten. Dit wordt als zodanig op onze site vermeld. Geïnteresseerden kunnen contact opnemen met Jaap (info@mekeldewitteraaf.nl) of Hans (info@faunaconsult.nl). Daarnaast blijven Jaap (Noord Nederland) en Hans (Zuid Nederland en Vlaanderen) oproepbaar voor keuringen.

Het naar alle leden en donateurs verzonden boekje 'Handleiding voor de beoordeling van Exmoorpony's', vormt een goed hulpmiddel voor wie zich wil verdiepen in de beoordeling van Exmoorpony's. Mocht u graag een exemplaar bijbestellen (5 euro) dan kan dat door te mailen naar: info@faunaconsult.nl.

DNA onderzoek fokhengsten

Stichting Taurus Vee doet momenteel DNA-onderzoek naar verschillende runderrassen in het kader van het Aurochsproject. Zij hebben aangeboden om tegen een kleine vergoeding DNA-monsters van onze dekhengsten in dit onderzoek mee te nemen. Dit geeft ons de mogelijkheid de onderlinge verwantschappen van onze dekhengsten in kaart te brengen. Dit is van groot belang voor het kiezen van de juiste hengst bij het samenstellen van nieuwe fokgroepen. Leden die fokken met hun Exmoors worden daarom opgeroepen om haarmonsters van hun haremhengsten te verzamelen.

Een haarmonster bevat minstens 25 haarfollikels (haarwortels). Deze verzamelt u door enkele bosjes haren uit de staart of manen te trekken. De haarfollikel is het witte zakje aan het einde van het haar. De haren doet u in een schoon plastic zakje, dat u vervolgens met het chipnummer in een zakje doet. De zakjes stuurt u vervolgens naar:

Henri Kerkdijk
De Hoefkamp 1094
6545 MD Nijmegen

In de laatste bestuursvergadering is besloten dat het samenwerkingsverband de kosten hiervan betaald. We denken dat het mogelijk is in oktober van dit jaar van alle Nederlandse en Vlaamse dekhengsten DNA monsters te hebben. Hiervoor zijn we natuurlijk afhankelijk van de eigenaren. Doe uw best.

Reisverslag Haustierpark Lelkendorf (Duitsland)

In het weekeinde van 14/15 april (2012) reisden Jaap Mekel (Gradiënt) en Hans Hovens (Faunaconsult) naar het Duitse Lelkendorf (Mecklenburg-Vorpommern). Het doel van de reis was het importeren van de 6 jaar oude hengsten 'Wavilev' en 'Anchor Brandy'. Deze werden door Hans Engels (zie ook vorige nieuwsbrief) in het Haustierpark Lelkendorf gehouden. Wavilev is verkocht aan Gradiënt, Anchor Brandy wordt door Hans Engels voor onbepaalde tijd aan Faunaconsult uitgeleend, bij wijze van vriendendienst. Beide hengsten vertegenwoordigen nieuwe bloedlijnen voor ons samenwerkingsverband. Wavilev heeft veel bloed in zich van herd 23, Anchorherd en herd 1, terwijl Anchor Brandy (zoals de naam al doet vermoeden) in de Anchorherd is gefokt. De Anchorherd is de eerste, in 1816 gestichte herd, die wordt gezien als de meest oorspronkelijke.

Aan het anker op zijn achterhand is te zien dat Anchor Brandy in de Anchor herd is gefokt

Jaap Mekel (links) en dr. Jürgen Güntherschulze bij een zeldzaam varkensras

Haustierpark Lelkendorf (www.haustierpark-lelkendorf.de) is een park in de Duitse deelstaat Mecklenburg-Voorpommeren, waarin men 52 zeldzame huisdierrassen probeert te behouden. Het Haustierpark werd in 1987 opgericht naar Engels voorbeeld en was daarmee het eerste huisdierpark buiten Engeland. Men heeft er varkens, schapen, geiten, runderen, paarden en pony's, waaronder de Exmoorpony. In het park werden we gastvrij ontvangen door de directeur, dr. Jürgen Guntherschulze. Hij liet ons de Exmoorpony's en de rest van het park zien. Jürgen is een zeer gedreven persoon die veel zeldzame huisdierrassen probeert te behouden. Hierbij richt hij zich op de oudste rassen. In 1991 richtte hij, samen met professor Rainer Willmann de Duitse Verein Exmoor Pony E.V. (DVEPEV) (www.exmoor-pony.de) op. Hiertoe importeerden zij in 1991 13 Exmoorpony's uit Exmoor. Op de vraag hoe we in de toekomst meer met de DVEPEV zouden kunnen samenwerken, geeft Jürgen aan dat het van groot belang is dat wij de afkomst van elke Exmoorpony goed registreren en proberen via DNA onderzoek de afkomst van vroeger geïmporteerde dieren te achterhalen.

De foto (door Trinke van Dam)

Ook in deze nieuwsbrief hebben we weer een leuke foto, dit keer gemaakt door Trinke van Dam.

Foto: Trinke van Dam, www.deverbeelder.nl

Elke zomer als we richting het strand van paal 9 op Texel rijden, kijk ik bij de grote plas altijd even naar links en rechts of ik de Exmoor pony's zie lopen. Als fotograaf hoop je altijd op dat ene bijzondere moment. Ik heb geluk, want ik ben getuige van moeder en kind genietend van de koelheid van het water en het lange sappige gras. Misschien wel het veulen van de dekking waar ik het jaar daarvoor getuige van was. Ze houden me in de gaten, maar met mijn zoomlens kan ik ze aardig dichtbij halen. Net als ik op mijn buik lig om de foto te schieten, lopen ze een stapje verder en spat het water omhoog. Dit duingebied op Texel waar de Exmoor pony's vrij kunnen rondlopen, is een waar paradijs en geeft ze de vrijheid met de kudde rond te trekken over de talloze duinen die dit gebied rijk is. Hartelijke groeten, Trinke.

Heeft u zelf ook een leuke foto die we in de nieuwsbrief kunnen plaatsen, stuur deze naar ons toe met een begeleidende tekst.

Vrijwilligers, sponsors en donateurs gezocht

Veel Nederlandse stichtingen en verenigingen hebben te maken met een kleiner wordend aantal vrijwilligers. Binnen onze stichting is dit gelukkig nog niet het geval, maar ook binnen onze stichting komt veel werk neer op een klein aantal schouders. We zoeken daarom vrijwilligers, zoals iemand die het stamboek up to date wil houden en mensen die zich willen laten opleiden tot keurmeester. Ook zijn stukjes voor de nieuwsbrief altijd welkom. Dit hoeven geen wetenschappelijke verhalen te zijn, maar kunnen ook mooie gebeurtenissen of praktijkervaringen zijn. Voelt u zich aangesproken, of kent u iemand die interesse heeft, laat het ons dan weten door te mailen naar: info@faunaconsult.nl.

Financieel jaaroverzicht

In deze eerste nieuwsbrief van het jaar 2012 vermelden we ook weer hoe we er financieel voor staan.

	Inkomsten	<i>Begroting 2012</i>	<i>Afrekening 2011</i>	<i>Begroting 2011</i>
1	Contributie	€ 360,00	€ 390,00	€ 330,00
2	Sponsoring	€ 100,00	€ 345,14	
	Totaal inkomsten	€ 460,00	€ 735,14	€ 330,00
	Uitgaven			
3	ING rekening	€ 80,00	€ 0,14	€ 80,00
4	KvK	€ 30,00	€ 26,64	
5	Website	€ 100,00	€ 100,00	€ 100,00
6	Reservering opleiding		€ 150,00	€ 150,00
7	Reservering DNA-onderzoek hengsten	€ 250,00		
	Totaal uitgaven	€ 460,00	€ 276,78	€ 330,00
	<i>Groei eigen vermogen:</i>	<i>€ 0,00</i>	<i>€ 458,36</i>	<i>€ 0,00</i>
	Opmerkingen:			
6	Het gereserveerde geld voor opleiding (post 6) zal bij de afrekening 2012 worden opgenomen bij post 7 reservering DNA-onderzoek hengsten			